

БІБЛІОТЕКА УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
САДІВНИЦТВА

Ліки навколо нас

Віртуальна виставка

Підготувала:

*Віра Побережець,
провідний бібліотекар*

Умань 2022

Біленко В. Г. Вирощування лікарських рослин та використання їх у медичній і ветеринарній практиці : довідник / В. Г. Біленко. — Київ : Арістей, 2004. — 304 с.

- У довіднику подано короткий ботанічний опис 102 видів лікарських рослин, особливості їх вирощування, вимоги до якості сировини та вирощування її в медичній і ветеринарній практиці. Вперше висвітлено агротехніку астрагалу шерстистоквіткового, барвінку малого, ехінацеї пурпурової, конвалії звичайної, париля звичайного, розторопші плямистої, солодки голої, цмину італійського, чабру садового, чистотілу та ін.

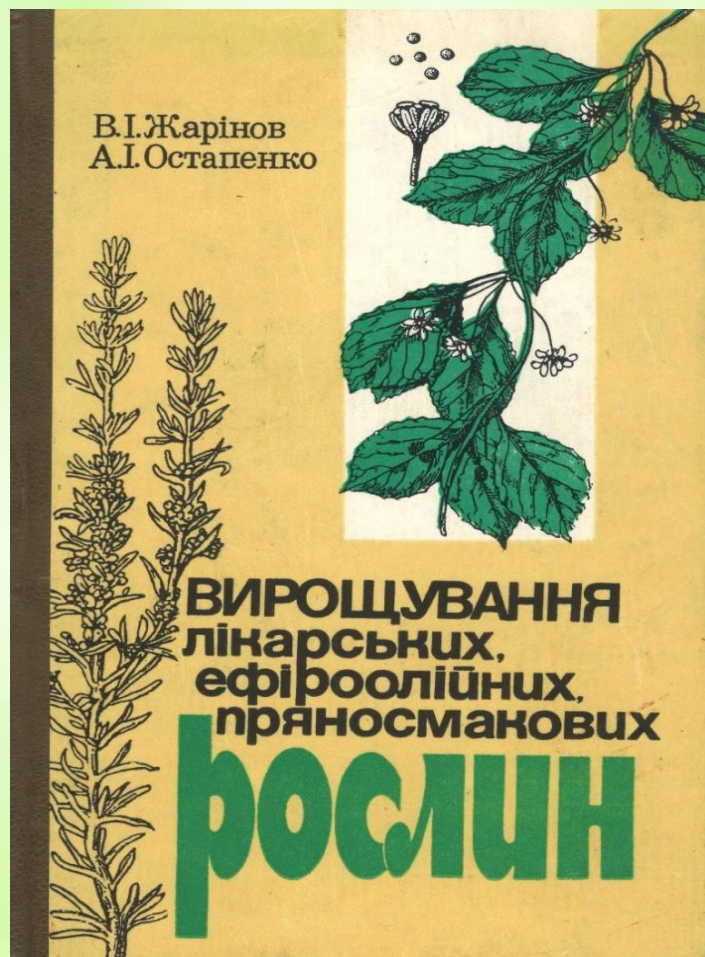

Гаммерман А. Ф. , Кадаев Г. Н., Яценко-Хмелевский А. А. Лекарственные растения (Растения–целители) : справочное пособие. — 3-е изд., перераб. и доп./ А. Ф. Гаммерман, Г. Н. Кадаев, А. А. Яценко-Хмелевский — Москва : Выс. шк., 1983. — 400 с.

- Книга дает представление о лекарственных ресурсах отдельных районов СССР. Описано около 200 видов лекарственных растений. Охарактеризованы их морфология, экология, распространение, химический состав, указано их применение в научной и народной медицине. Приведены материалы по рациональному использованию сырьевой базы и охраны редких видов.

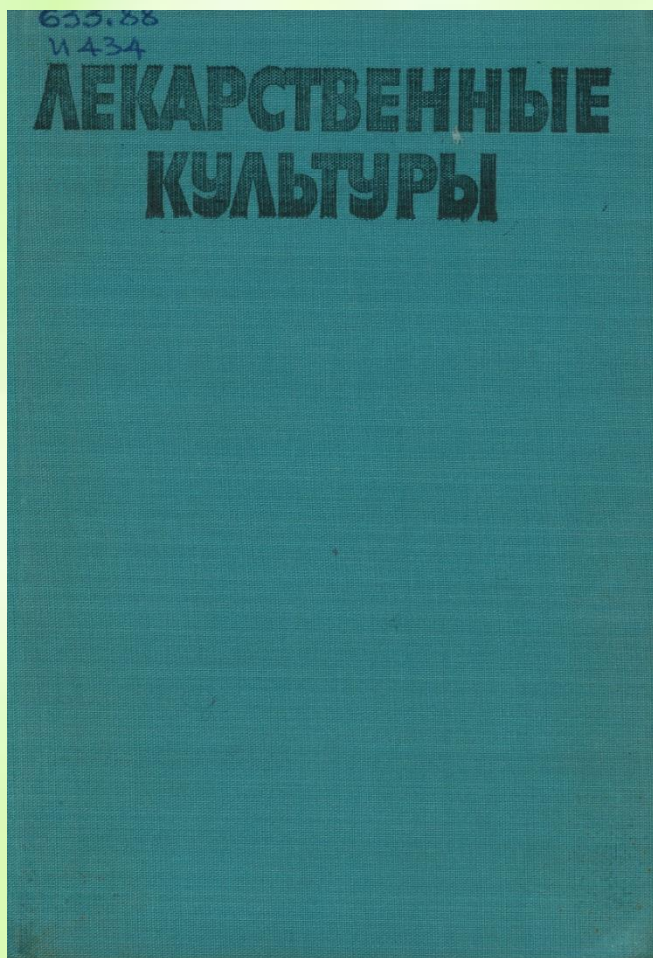
Жаріков В. І., Остапенко А.І. Вирощування лікарських, ефіроолійних, пряносмакових рослин : навч. посіб. / В. І. Жаріков, А. І. Остапенко — Київ : Вища шк., 1994. — 234 с.

- *Описано понад сто видів рослин, агротехніку їх вирощування, умови заготівлі, використання з урахуванням сучасних наукових принципів харчування та застосування в медицині і промисловості.*

Илиева С. Лекарственные культуры. Перевод переработанного болгарского издания А. Литягина / С. Илиева. — София : Земиздат, 1971. — 260 с.

- *Описано важнейшие лекарственные растения история и распространение, народнохозяйственное значение, химический состав, ботаническая характеристика, особенности размножение, болезни и вредители, агротехника выращивания*

Кархут В. В. Ліки навколо нас / В. В. Кархут. – 4-е вид. — Київ : Здоров'я, 2001. – 232 с.

- В книжці автор розповідає про найпоширеніші у медичній практиці лікарські рослини, дає ботанічний опис кожного виду, вказує райони та місця, де вони ростуть, рекомендує способи обробки, зберігання та застосування їх. Окремий розділ присвячено ролі рослинних речовин у лікувальному харчуванні. Наприкінці книги подано календар збирання лікарських рослин. Для практичних лікарів, збирачів лікарських рослин.

Ковальов В. М., Павлій О. І., Ісакова Т. І. Фармакогнозія з основами біохімії рослин / В. М. Ковальов, О. І. Павлій, Т. І. Ісакова. — Харків : Прапор, 2000. — 704 с.

- *Перший вітчизняний підручник з фармакогнозії складено відповідно до програми підготовки провізорів. Усі об'єкти сучасної фармакогнозії схематизовані на основі біосинтезу біологічно активних речовин. Розглянуто основні групи БАР. Їх будова, класифікація, шляхи біосинтезу, поширення в рослинному світі, властивості, методи виділення і дослідження, зв'язків між хімічною будовою та фармакологічною активністю, біологічна дія лікарської сировини кожної групи. Вперше написаний розділ з біологічно активних харчових добавок, до складу яких входять субстанції рослинного походження.*

Кортиков В. Н., Кортиков А. В. Полная Энциклопедия лекарственных растений / В.Н. Кортиков, А.В Кортиков. — Донецк : Эврика, 2008. — 800 с.

- *Обстоятельное, доступное описание всех способов применения лекарственных растений.*

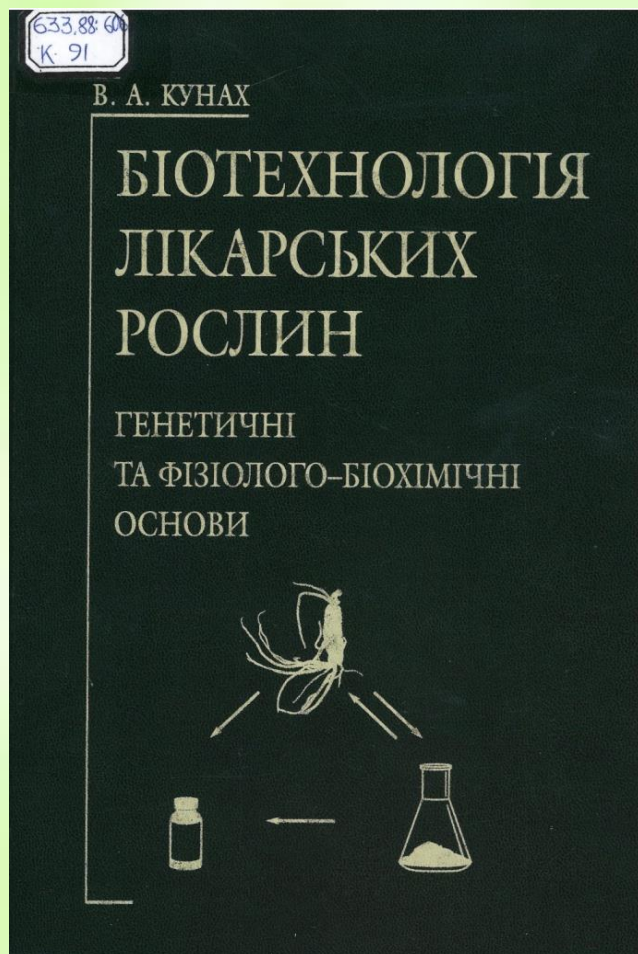

Котуков Г. Н. Культурні і дикорослі лікарські рослини : довідник / Г. Н. Котунов. — Київ : Наукова думка, 1971. — 168 с.

- У довіднику описано близько 80 видів найважливіших лікарських рослин – їх біологічні особливості, поширення, застосування в науковій та народній медицині. Даються рекомендації, щодо збору, сушіння та зберігання сировини, а для культивованих рослин – і щодо агротехніки їх вирощування. Містяться відомості про нові види, введені в культуру.

Кунах В. А. Біотехнологія лікарських рослин. Генетичні та фізіолого-біохімічні основи : монографія / В. А. Кунах. — Київ : Логос, 2005. — 718 с.

- У монографії розглянуто головні питання сучасної біотехнології рослин. Описано особливості культури тканини як біологічної системи та її застосування. Узагальнено механізми структурно-функціональної мінливості рослинного геному в природі та в культурі *in vitro*. Розглянуто шляхи створення нових форм рослин, клітинних штамів – продуцентів біологічно активних речовин методами клітинної селекції та генетичної інженерії. Висвітлено особливості біосинтезу алкоїдів, глікозидів, нафтохінонів тощо в культурі тканини лікарських рослин. Наведено результати фармакологічного вивчення препаратів, отриманих із біомаси культурних *in vitro* клітин. Визначено перспективні шляхи розвитку біотехнології лікарських рослин та фітопрепаратів.

Лекарственные растения в народной медицине. — Киев : О-во Знание в Украине, 1995. — 136 с.

- Книга содержит описание растений, используемых в медицинской практике. Каждый вид характеризуется со стороны ботанической, указывается на его распространение, время и способы заготовки, отмечаются используемые в медицинском отношении части растения, действующие вещества растений, влияние на организм применяемого препарата, при каких заболеваниях и в какой форме используется растение и способы приготовления лекарственных форм из лекарственного сырья в домашних условиях.

**Лекарственные растения Украины / Д. С. Ивашин, З. Ф. Катина,
И. З. Рыбачук, В. С. Иванов. — Киев : Урожай, 1971. — 352 с.**

- В книге описано около 150 видов растений, поданы их ботаническая характеристика, условия произрастания и районы распространения, рекомендации по технике сбора, сушки, упаковки и хранения сырья, требования к качеству сырья соответственно Государственному стандарту, химический состав растений и их использование в медицине и других областях народного хозяйства. Указаны отличительные признаки лекарственных растений и сходных видов, допустимые и недопустимые примеси в лекарственном сырье.

Лікарське рослинництво : навч. посібник / М. І. Бахмат, О. В. Кващук, В. Я. Хоміна, В. М. Комарницький. — Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011. — 256 с.

- *В навчальному посібнику викладено ботанічну характеристику, екологічні особливості, хімічний склад та елементи агротехніки вирощування, в т.ч. норми висіву, глибина загортання насіння, строки і способи сівби та збирання, удобрення, культурних та дикорослих видів рослин.*

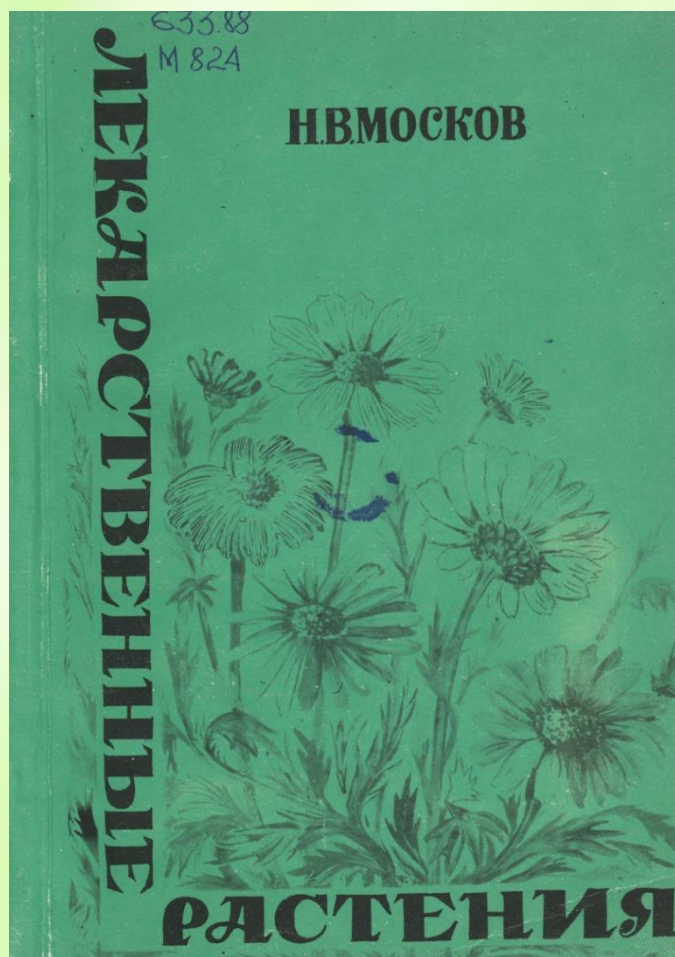
Лекарственные растения. Ботанического сада ВИЛР : фотопутеводитель. — Москва : Планета, 1982. — 192 с.

- *Описаны основные виды лекарственных растений и их применение в медицине.*

Москов Н. В. Лекарственные растения (Заготовка и на учебно-опытном участке школы) : учебное пособие / Н.В. Москов. — Москва, 1992. — 167 с.

- *В учебном пособии описаны общие вопросы заготовки лекарственных растений в природе и особенно их выращивания. Рассмотрены меры по охране и рациональному использованию, лекарственных растений и меры предосторожности при работе с ними.*

Мінарченко В. М. Лікарські судинні рослини України (медичне та ресурсне значення). / В. М. Мінарченко. — Київ : Фітоцентр, 2005. — 324 с.

- В книзі проведена загальна медична та хоролого-ресурсна характеристика 2219 видів судинних рослин України, сировина з яких використовується чи може бути використана в медицині. Характеристика кожного виду подана за єдиною схемою: латинська, українська та російська назва виду, інформація про вміст біологічно активних сполук, їх дію, сировину, поширення в Україні, наявність та відсутність ресурсів, достатніх для спеціального їх використання; охоронний статус, характер участі в угрупованнях, культивування. Поширення кожного виду наведене відповідно до адміністративного і ботаніко-географічного поділу України. Видання ілюстроване 400 кольоровими фотографіями.

**Мамчур Ф. І., Гладун Я. Д. Лікарські рослини на присадибній ділянці /
Ф. І. Мамчур, Я. Д. Гладун. 3-є вид., стер. — Київ : Урожай, 1993. — 128 с.**

- *В книзі описано лікарські рослини, які можна вирощувати на присадибних ділянках, городах і в садах, розглянуто цілющі властивості цих рослин, дано рекомендації щодо їх вирощування, техніки збирання, сушіння та зберігання.*

Перевозченко Н. И., Андриенко Т. Л. Растения зеленой аптеки : справочник / Н. И. Перевозченко, Т. Л. Андриенко. — Киев : Урожай, 1989. — 144 с.

- У справочном издании приведены сведения о лекарственных растениях, произрастающих на Украине и разрешены к применению в медицине. Описаны правила и особенности их заготовки, сушки и хранения. На конкретных примерах показана необходимость усиленной охраны лекарственных растений, предлагаются пути восстановления их запасов.

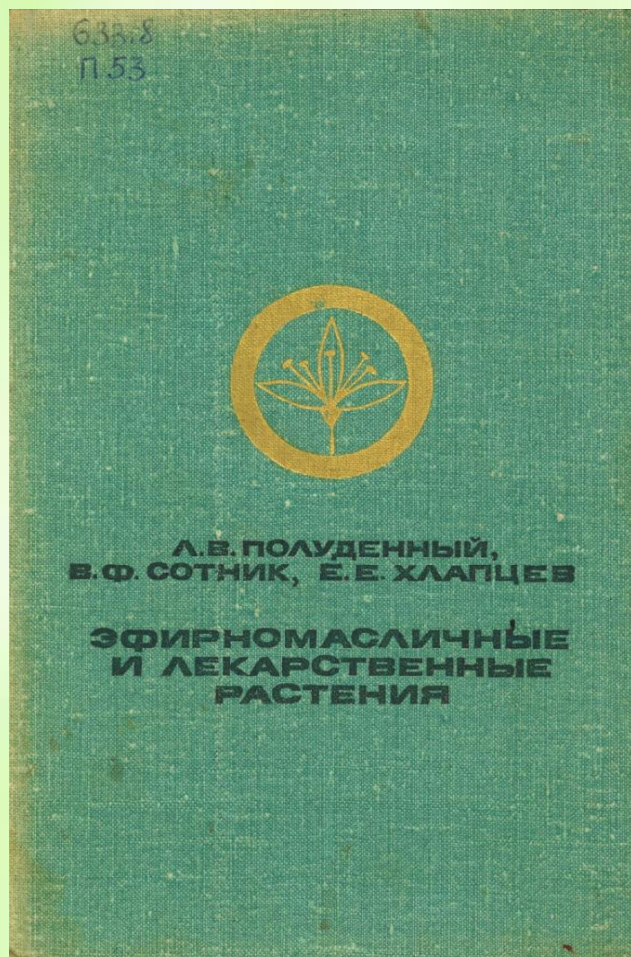

Перевозченко І. І., Андрієнко Т. Л. Рослини зеленої аптеки. Поширення, збирання, використання / І. І. Перевозченко, Т. Л. Андрієнко — Київ : Урожай, 1993. — 96 с.

- В книзі вміщено інформацію про лікарські рослини флори України, які реалізуються аптечною мережею і широко використовуються у медичній практиці та народній медицині. Наведено дані щодо поширення та фармакотерапевтичних властивостей цілющих рослин, правила їх збирання, використання та охорони здоров'я.

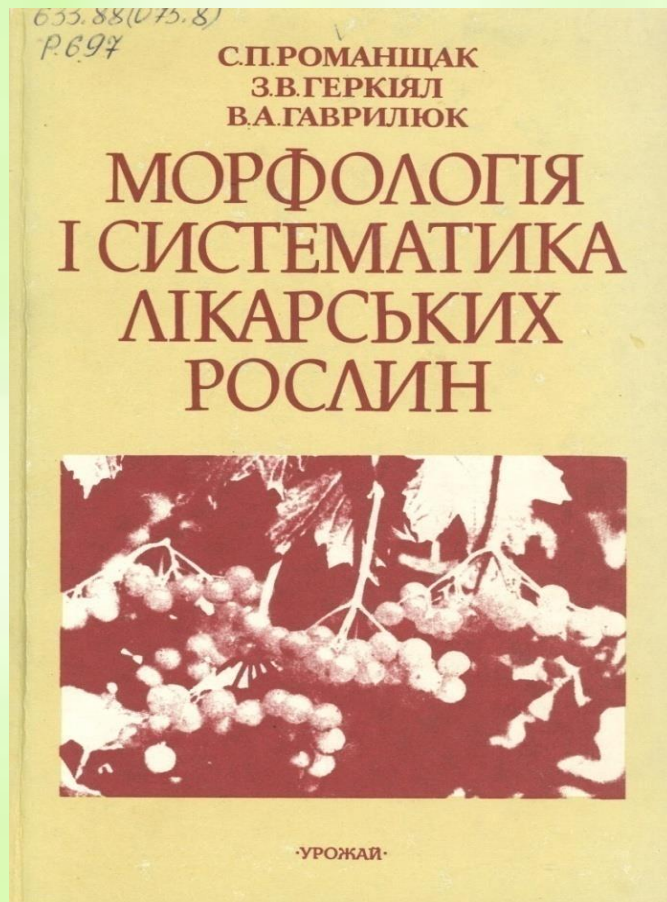
Полуденный Л. В., Сотник В. Ф., Хлапцев Е. Е. Эфирномаслинные и лекарственные растения : учебное пособие / Л. В. Полуденный, В. Ф. Сотник, Е. Е. Хлапцев. — Москва : Колос, 1979. — 286 с.

- *В учебном пособии дано описание лекарственных и эфиромаслинных культур, возделываемых у нас в стране, с изложением особенностей выращивания посадочного материала, способов размножения, приемов агротехники. В разделе «Дикорастущие лекарственные растения» наряду с ботанической характеристикой и биологическими особенностями видов даны оценки природных сырьевых ресурсов, способы заготовок и меры содействия регенерации зарослей.*

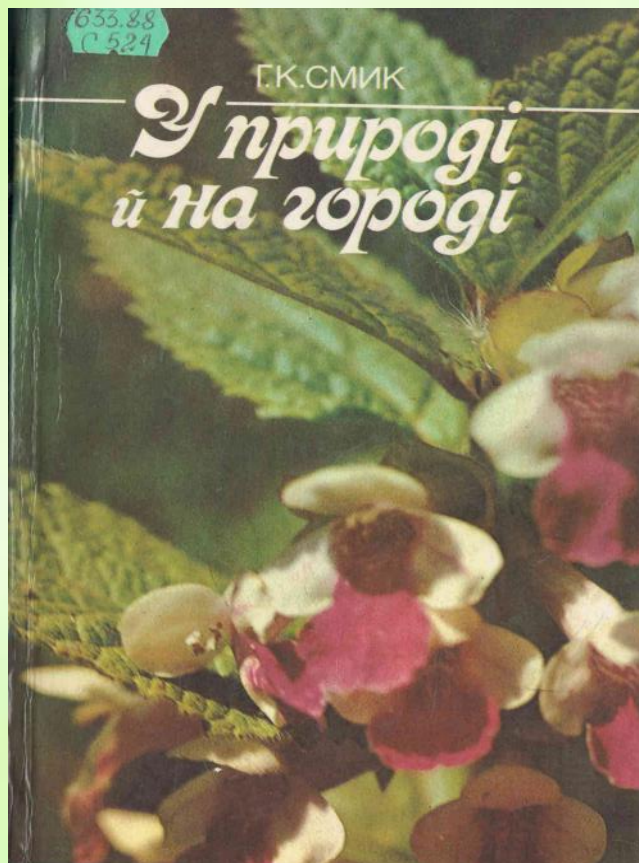

Романщак С. П. , Геркіял З. В., Гаврилюк В. А. Морфологія і систематика лікарських рослин : навч. посіб. / С. П. Романщак, З. В. Геркіял, В. А. Гаврилюк. — Київ : Урожай, 2000. — 360 с.

- *В посібнику стисло і в доступній формі подано описи рослин з лікарськими властивостями: дикорослих, культурних, декоративних, кімнатних і відкритого ґрунту, лікарські екзоти. Вміщено відомості про збирання, зберігання та способи застосування лікарських рослин.*

Смик Г. К. У природі й на городі. Зелена аптека України / Г. К. Смик. — Київ : Урожай, 1990. — 256 с.

- У книзі доступно розповідається більше як про 100 видів лікарських рослин. Наведено найновіші дані про хімічний склад і лікувальні властивості рослин, дано поради щодо їх вирощування.

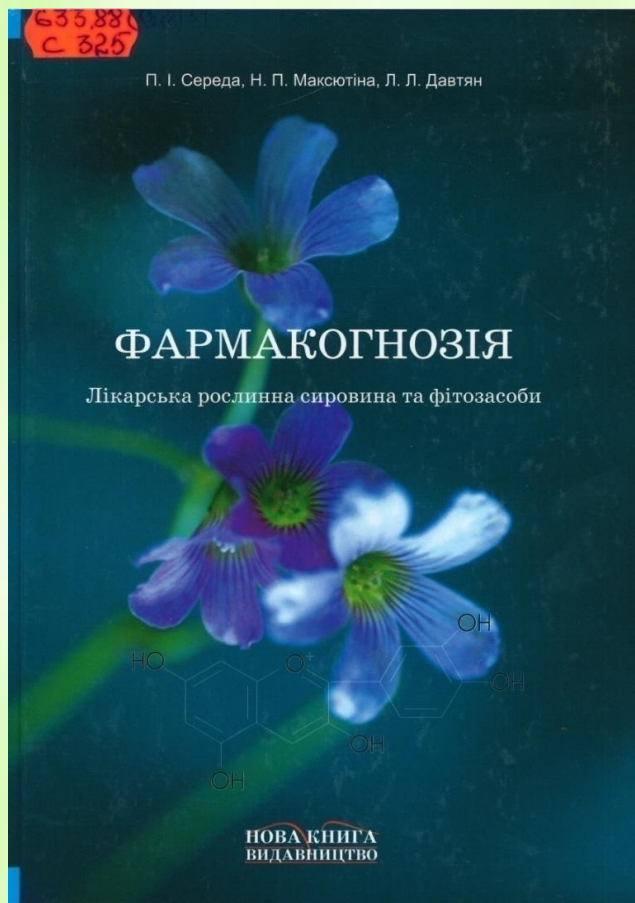

Справочник по заготовкам лекарственных растений / Д. С. Ивашин, З. Ф. Катина, И. З. Рыбачук, Л. Т. Бутенко. — 6-е изд., испр. и доп. — Киев : Урожай, 1989. — 288 с.

- О каждом из описанных видов дикорастущих и культивируемых растений приведены такие сведения: ботаническая характеристика, условия произрастания, рекомендации по технике сбора, сушка, упаковка и хранению сырья, требование к качеству сырья соответственно с нормативными документами (стандартами, техническими условиями, Государственной фармакопей, фармакопейными статьями). Указаны отличительные признаки лекарственных растений и сходных видов, допустимые и не допустимые примеси в лекарственном сырье

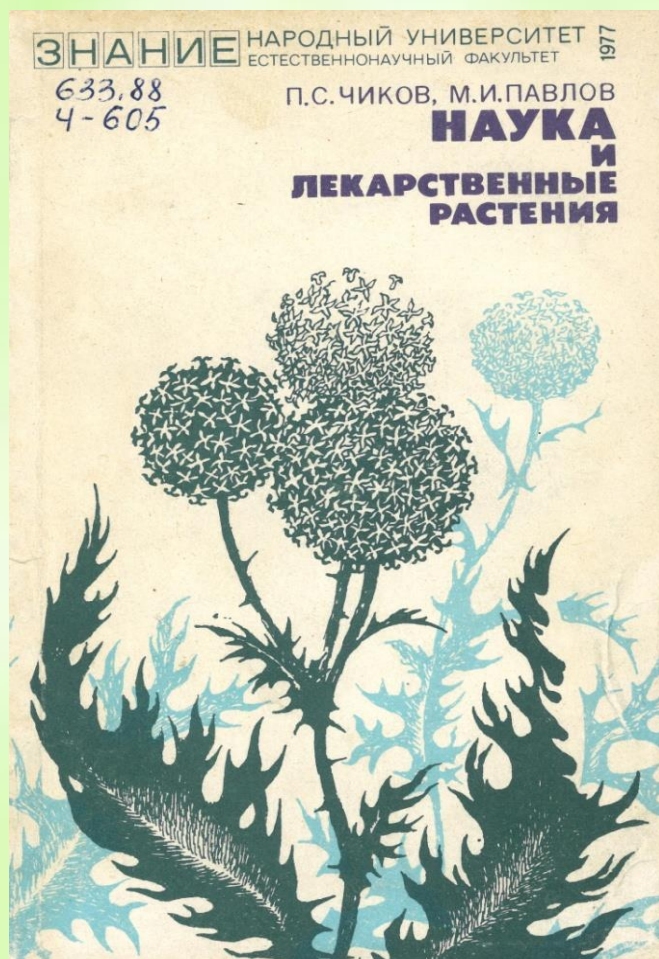
Середа Н. І., Максютіна Н. П., Давтян Л. Л. Фармакогнозія. Лікарська рослинна сировина та фітозасоби : навч. посіб. / Н. І. Середа, Н. П. Максютя, Л. Л. Давтян : за загал. ред. П. І. Середи — Вінниця : Нова книга, 2005. — 352 с.

- У навчальному посібнику містяться загальні поняття, які стосуються лікарських рослин і рослинної сировини, практичних аспектів їх заготівлі та фармакогностичного пробного аналізу. До посібника включені матеріали, відібрані на основі типової навчальної програми з фармакогнозії та «Державного реєстру лікарських рослин України». Узагальнені дані щодо різних груп біологічно активних речовин рослинного походження, подана коротка характеристика, фізико-хімічні властивості, біологічна дія та методи аналізу лікарської сировини і фітозасобів.

Чиков П. С., Павлов М. И. Наука и лекарственные растения / П. С. Чиков, М. И. Павлов. — Москва : Знание, 1977. — 125 с.

- Книга посвящена одной из интересных проблем взаимоотношения человека с природой – использованию растений как источников получения эффективных лекарственных средств для лечения и профилактики различных болезней.

Шелудько Л. П. М'ята перцева (селекція і насінництво) : монографія / Л. П. Шелудько. — Полтава : ВАТ Полтава, 2004. — 200 с.

- У монографії висвітлено стан і перспективи розвитку селекції і культивування цінної лікарської рослини м'яти перцевої в Україні. Узагальнено дані багаторічних досліджень і вивчення методів створення вихідного матеріалу з м'яти. Досліджено біологічні, морфологічні та господарські властивості зібраної колекції видів, підвидів сортів і сортозразків м'яти. Розглянуто питання насінництва, апробації сортових посадок. Наведено характеристику створених автором високопродуктивних сортів м'яти для одержання ефірної олії та метанолу хіміко-фармацевтичною промисловістю сортів з метою одержання сировини на аптечний лист та м'яти довголистої з комплектом в ефірній олії ліналоулу для парфумерної та хіміко-фармацевтичної промисловості.

Дякую за увагу!

